

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL PREKYBOS GAMTINĖMIS DUJOMIS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2011 m. lapkričio 28 d. Nr. 1-293

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)) 5 straipsnio 11 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1104 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 725 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ pripažinimo netekusiais galios“ 1.3 punktu (Žin., 2011, Nr. [118-5549](#)),

t v i r t i n u Prekybos gamtinėmis dujomis taisykles (pridedama).

Energetikos ministras

Arvydas Sekmoka

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-293

PREKYBOS GAMTINĖMIS DUJOMIS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato prekybos gamtinėmis dujomis Lietuvos Respublikos teritorijoje būdus, tvarką ir sąlygas bei reglamentuoja gamtinių dujų rinkos dalyvių tarpusavio santykius vykdant prekybą gamtinėmis dujomis.

2. Šių Taisyklių tikslas – sudaryti teises ir organizacines sąlygas asmenims prekiauti gamtinėmis dujomis skaidrioje ir konkurencingoje gamtinių dujų rinkoje, tarp jų užtikrinant prekybos gamtinėmis dujomis alternatyvų vystymąsi ir galimybę gamtinių dujų rinkos dalyviams efektyviai pasinaudoti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)) nustatytais prekybos galimybėmis.

3. Šios Taisyklės yra privalomos visiems asmenims, parduodantiems ir (ar) perkantiems gamtines dujas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Gamtinių dujų biržos dalyvis** (toliau – **biržos dalyvis**) – rinkos dalyvis, perkantis ir (ar) parduodantis gamtines dujas, taip pat perleidžiantis ir (ar) priimantis gamtinių dujų įsigijimo teisę gamtinių dujų biržoje Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme ir šiose Taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Biržos dalyvius registruoja rinkos operatorius prekybos reglamente nustatyta tvarka.

4.2. **Gamtinių dujų biržos dalyvių registras** – rinkos operatoriaus duomenų bazėje pateikta informacija apie dujų rinkos dalyvius, perkančius ir (ar) parduodančius gamtines dujas gamtinių dujų biržoje.

4.3. **Gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – **pirkimo–pardavimo sutartis**) – dvišalė gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis, kurią tiekimo įmonė sudaro su kita tiekimo įmone, vartotoju ar sistemos operatoriumi ir kuri suteikia teisę šiose Taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis perparduoti gamtines dujas.

4.4. **Gamtinių dujų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis** (toliau – **pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis**) – dvišalė gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis, kurią su gamtinių dujų vartotoju sudaro tiekimo įmonė arba skirstymo sistemos operatorius (garantinio gamtinių dujų tiekimo atveju) ir kuria susitariama dėl gamtinių dujų pirkimo–pardavimo jų pristatymo vietoje vartotojo poreikiams tenkinti ir dėl perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos operatoriaus teikiamų dujų perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugų.

4.5. **Gamtinių dujų pristatymo laikotarpis** (toliau – **pristatymo laikotarpis**) – vienos dienos, nustatyto dienų skaičiaus, savaitės, mėnesio, ketvirčio, metų ar ilgesnis laikotarpis, per kurį perkamos ir parduodamos gamtinės dujos. Dienos, mėnesio, ketvirčio ir metų laikotarpis prasideda pirmos laikotarpio dienos 9.00 val. ir baigiasi kito laikotarpio pirmos dienos 9.00 val., savaitės laikotarpis prasideda pirmadienį 9.00 val. ir baigiasi kitos savaitės pirmadienį 9.00 val.

4.6. **Gamtinių dujų pristatymo para** (toliau – **pristatymo para**) – para, per kurią faktiškai tiekiamos ir vartojamos gamtinės dujos, prasidedanti kiekvienos dienos 9.00 val. ir pasibaigianti kitos dienos 9.00 val.

4.7. **Gamtinių dujų pristatymo vieta** (toliau – **pristatymo vieta**) – vartotojo įrenginių prijungimo prie gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemos taškas, kuriame užtikrinamas fizinis gamtinių dujų tiekimas vartojimo poreikiams tenkinti.

4.8. **Gamtinių dujų rinkos dalyviai** (toliau – **rinkos dalyviai**) – gamtinių dujų

vartotojai, tiekimo įmonės, taip pat gamtinių dujų sistemų operatoriai – perdavimo sistemos operatorius, skirstymo sistemų operatoriai, laikymo sistemų operatoriai ir suskystintų gamtinių dujų sistemų operatoriai.

4.9. **Gamtinių dujų rinkos kontraktinis balansas** (toliau – **rinkos kontraktinis balansas**) – rinkos operatoriaus raštu ar elektronine forma sudaromas dokumentas, kuriame nurodoma rinkos dalyvių visų per kiekvieną pristatymo parą gamtinių dujų biržoje parduotų ir nupirktų gamtinių dujų suma. Rinkos kontraktinis balansas skirtas perdavimo sistemos operatoriaus funkcijoms atlikti.

4.10. **Prekybos gamtinėmis dujomis ataskaitinis laikotarpis** (toliau – **ataskaitinis laikotarpis**) – vienas kalendorinis mėnuo, per kurį perkamos ir parduodamos gamtinės dujos.

4.11. **Prekybos gamtinėmis dujomis vieta** (toliau – **prekybos vieta**) – įėjimo į gamtinių dujų perdavimo sistemą taškai arba perdavimo sistemos operatoriaus, atsižvelgiant į techninius ir saugumo reikalavimus, nustatyta gamtinių dujų perdavimo sistemos virtuali prekybos vieta, kurioje prekiaujama gamtinėmis dujomis.

4.12. **Prekybos gamtinių dujų biržoje reglamentas** (toliau – **prekybos reglamentas**) – dokumentas, nustatantis prekybos gamtinių dujų biržoje taisykles, įskaitant teisės prekiauti gamtinių dujų biržoje suteikimo ir atšaukimo, pavedimų pirkti ir parduoti pateikimo tvarkos, biržos dalyvių atsiskaitymų ir kitus su prekyba gamtinių dujų biržoje susijusius klausimus.

4.13. **Trumpalaikė gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – **trumpalaikė pirkimo–pardavimo sutartis**) – pirkimo–pardavimo sutartis, sudaroma trumpesniai nei vienų metų laikotarpiui.

4.14. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)) ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

II. PREKYBOS GAMTINĖMIS DUJOMIS BŪDAI

5. Prekyba gamtinėmis dujomis (toliau – dujos) vykdoma šiais būdais:

5.1. pagal pirkimo–pardavimo sutartis – su vartotojais, kitomis tiekimo įmonėmis ir (ar) sistemų operatoriais dujomis prekiauja tiekimo įmonės;

5.2. pagal pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis – su vartotojais dujomis prekiauja tiekimo įmonės ir skirstymo sistemos operatoriai (garantinio tiekimo atveju);

5.3. perkant ir (ar) parduodant dujas dujų biržoje (toliau – birža) – prekiauja šiose Taisyklėse nustatytus reikalavimus atitinkantys ir biržoje užsiregistravę rinkos dalyviai;

5.4. perleidžiant ir priimant dujų įsigijimo teisę biržoje – dujų įsigijimo teisę perleisti ir priimti dujas turi teisę šiose Taisyklėse nustatyta tvarka veikiančios didmeniniai ir nebuitiniai vartotojai bei tiekimo įmonės.

6. Prekyba dujomis perdavimo sistemos balansavimo tikslais tarp perdavimo sistemos operatoriaus ir rinkos dalyvių yra vykdoma perdavimo sistemos operatoriaus parengtose ir, suderinus su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), patvirtintose balansavimo taisyklėse bei Komisijos patvirtintoje balansavimo kainų skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka.

III. BENDRIEJI REIKALAVIMAI PREKYBAI DUJOMIS PAGAL SUTARTIS

7. Prekiauti dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartis ar pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis turi teisę tiekimo licenciją turinčios įmonės arba skirstymo sistemų operatoriai (garantinio dujų tiekimo atveju).

8. Sutarčių sąlygos nustatomos abipusiu šalių sutarimu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme ir šiose Taisyklėse nustatytais reikalavimais.

9. Tiekimo įmonės, importuojančios dujas į Lietuvos Respubliką, deklaruoja perdavimo sistemos operatoriui importuojamų dujų kiekius perdavimo sistemos operatoriaus

patvirtintose naudojimosi sistema taisyklių nustatyta tvarka, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

10. Rinkos dalyvis, pageidaujantis pagal pirkimo–pardavimo sutartį įsigytus dujų kiekius transportuoti perdavimo ir (ar) skirstymo sistema, privalo sudaryti dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų sutartis su atitinkamos sistemos operatoriumi, atitinkamam laikotarpiui įsigyti perdavimo sistemos techninius pajėgumus bei suderinti transportuojamus dujų kiekius.

11. Sistemų operatoriai teikia dujų perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugas vartotojui tiesiogiai tik tuo atveju, jei vartotojas perka dujas prekybos vietoje ir turi sudaręs pirkimo–pardavimo sutartį su tiekimo įmone ir (ar) įsigijęs dujas biržoje.

IV. PREKYBA DUJOMIS PAGAL PIRKIMO–PARDAVIMO IR PASLAUGŲ TEIKIMO SUTARTIS

12. Šiame skirsnyje nustatyta tvarka dujas perka vartotojai, neketinantys prekiauti biržoje dujomis ar dujų įsigijimo teisėmis, sudarę su tiekimo įmone ar skirstymo sistemos operatoriumi (garantinio tiekimo atveju) pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį.

13. Sudarant pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis, nustatomi šie reikalavimai, kurie privalomai taikomi sistemų operatoriams ir tiekimo įmonėms, išskyrus atvejus, kai vartotojo pageidavimu sistemos operatorius ar tiekimo įmonė ir vartotojas susitaria dėl kitų dujų pirkimo ir pardavimo sąlygų:

13.1. buitiniams vartotojams dujos parduodamos standartinėmis sąlygomis pristatymo vietoje ir neribojant suvartojamų dujų kiekio. Dujų tiekimo įmonės ir sistemų operatoriai savo interneto tinklalapiuose skelbia Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas ir su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba suderintas su buitinais vartotojais sudaromų gamtinių dujų pirkimo–pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo sutarčių standartines sąlygas;

13.2. vartotojams, kurie per metus suvartoja ne daugiau kaip 20 tūkst. m³ gamtinių dujų, dujos parduodamos pristatymo vietoje, pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartyje nenustatant konkrečių suvartojamų dujų kiekių.

14. Pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties sąlygos turi apimti dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų teikimo sąlygas, todėl galutinėje dujų kainoje įvertinama atitinkamo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų kaina.

15. Dujų kiekiai, nupirkti ir parduoti pagal pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį, nustatomi pagal dujų apskaitos prietaisų rodmenis pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip.

V. PREKYBA DUJOMIS PAGAL PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARTIS

16. Šiame skirsnyje nustatyta tvarka dujas perka tiekimo įmonės, vartotojai ar kiti rinkos dalyviai, sudarę su tiekimo įmone pirkimo–pardavimo sutartį. Jeigu rinkos dalyvis pageidauja įsigytų dujų kiekius transportuoti perdavimo ir (ar) skirstymo sistema, jis privalo sudaryti paslaugų teikimo sutartį su atitinkamos sistemos operatoriumi, kaip nurodyta šių Taisyklių 10 punkte.

17. Rinkos dalyviai gali sudaryti ilgalaikes ar trumpalaikes pirkimo–pardavimo sutartis.

18. Pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytas dujų kiekis, kai sutartis sudaroma ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, dalijamas mėnesiais, o mėnesinis ar trumpesnio laikotarpio kiekis, jei sutartis sudaroma trumpesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, dalijamas tolygiai kiekvienai parai arba šalių susitarimu padalijamas fiksuojant konkretų kiekvienos paros dujų kiekį – sudarant tiekimo grafiką.

19. Pagal pirkimo–pardavimo sutartis prekiaujama kiekvieną parą, todėl rinkos dalyviai privalo fiksuoti per kiekvieną parą nupirktų ir parduotų dujų kieki.

20. Pirkimo–pardavimo sutarties šalys turi teisę koreguoti dujų tiekimo grafiką, tai yra – didinti ar mažinti tiekiamų ir vartojamų dujų kieki, per visą dujų pristatymo pagal sutartį

laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip iki paskutinės darbo dienos, einančios prieš pristatymo parą, 13.00 val.

21. Jei tiekimo įmonė nustatytu laiku nepatvirtina ar neatšaukia vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio deklaruojamo kitos pristatymo paros dujų kiekio, lieka galioti vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio pareikšti pristatymo paros kiekiai. Tokiu atveju laikoma, kad tiekimo įmonė patvirtino vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio pateiktą prašymą. Tiekimo įmonė gali netvirtinti (atšaukti) vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio deklaruojamų kitos pristatymo paros dujų kiekį, jei šie neatitinka iš anksto nustatyto pristatymo paros dujų kiekio, kaip nurodyta šių Taisyklių 20 punkte.

22. Vartotojas ar kitas rinkos dalyvis, perkantis dujas pagal pirkimo–pardavimo sutartis iš dviejų ar daugiau tiekimo įmonių, paskirsto ir suderina jam tiekiamų dujų srautus su šiomis įmonėmis pirkimo–pardavimo sutartyse nustatyta tvarka, vadovaujantis mažiausios pirkimo kainos kriterijumi, išskyrus atvejus, kai tiekimo įmonė ir vartotojas ar kitas dujas perkantis rinkos dalyvis susitaria kitaip.

23. Paskutinis iki pristatymo paros pirkimo–pardavimo sutarties šalių suderintas dujų kiekis, laikantis šiose Taisyklėse nustatytų reikalavimų, pripažįstamas faktiškai parduotu ir nupirktu dujų kiekiu, kurį tiekimo įmonė privalo pateikti vartotojui ar kitam dujas perkančiam rinkos dalyviui, kuris privalo už patiektą dujų kiekį sumokėti tiekimo įmonei. Toks dujų kiekis negali būti koreguojamas pasibaigus pristatymo laikotarpiui, išskyrus atvejus, kai vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio pageidavimu tiekimo įmonė ir vartotojas ar kitas dujas perkantis rinkos dalyvis susitaria kitaip.

24. Rinkos dalyviai, prekiaujantys dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartis, ne vėliau kaip iki paskutinės darbo dienos, einančios prieš pristatymo laikotarpio pradžią, 13.00 val. informuoja perdavimo sistemos operatorių apie pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą ar jos pakeitimą (įskaitant ir tiekimo grafiko pakoregavimą), jeigu perdavimo sistemos operatoriaus nustatytose balansavimo taisyklėse nenumatyta kitaip.

VI. PREKYBA DUJOMIS BIRŽOJE

25. Prekiauti dujomis biržoje gali šių Taisyklių reikalavimus atitinkantys rinkos dalyviai, pasirašę biržos dalyvio sutartį su rinkos operatoriumi. Biržos dalyvio sutarties standartinės sąlygos skelbiamos rinkos operatoriaus interneto tinklalapyje kartu su prekybos reglamentu.

26. Prekybos reglamente nustatomas prekybos pradžios, pabaigos ir rezultatų paskelbimo laikas, atsiskaitymų tvarka, mokėjimo prievolių užtikrinimo garantijų dydžiai ir kitos prekybos biržoje sąlygos, privalomos visiems biržos dalyviams. Prekybos reglamentą parengia ir, suderinęs su Komisija, tvirtina bei savo interneto tinklalapyje skelbia rinkos operatorius.

27. Prekyba biržoje organizuojama prekybos vietose.

28. Pirkti dujas biržoje gali visi biržos dalyviai. Parduoti dujas biržoje gali tik tiekimo licenciją turintys biržos dalyviai, jeigu Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme nenustatyta kitaip.

29. Biržoje galima parduoti tik tokį dujų kiekį, kurį biržos dalyvis yra įsigijęs pagal pirkimo–pardavimo sutartį ir (ar) biržoje.

30. Prekyba biržoje organizuojama einamosios paros ir būsimiems paros, savaitės ir mėnesio laikotarpiams. Prekybos reglamente nustatyta tvarka prekyba biržoje gali būti organizuojama ir ilgesniems pristatymo laikotarpiams. Pristatymo laikotarpiai apima:

30.1. metų, ketvirčio, mėnesio pristatymo laikotarpis – laikotarpį nuo kiekvieno pristatymo laikotarpio pirmos mėnesio dienos 9.00 val. iki kito pristatymo laikotarpio pirmos mėnesio dienos 9.00 val.;

30.2. savaitės pristatymo laikotarpis – laikotarpį nuo kiekvienos savaitės pirmadienio 9.00 val. iki kitos savaitės pirmadienio 9.00 val.;

30.3. paros pristatymo laikotarpis – laikotarpį nuo kiekvienos dienos 9.00 val. iki kitos dienos 9.00 val.

31. Biržos sesijos metu vykdomos prekybos dujomis pristatymo laikotarpiai nustatomi vadovaujantis prekybos reglamentu.

32. Prekyba biržoje vyksta prieš pristatymo laikotarpio pradžią (mėnesį, savaitę, parą) prekybos reglamente nustatytu laiku, bet ne vėliau kaip iki paskutinės darbo dienos, einančios prieš pirmą pristatymo laikotarpio parą, 13.00 val. Einamosios paros prekybos biržoje sesija vyksta iki kiekvienos einamosios paros 14.00 val. prekybos reglamente nustatyta tvarka.

33. Pasiūlymai pirkti ir (ar) parduoti dujas biržoje teikiami anonimiškai, tai yra – biržos dalyviams nėra teikiama ir negali būti prieinama informacija apie kitas sandorių, sudarytų biržoje, šalis.

34. Biržos dalyvių pasiūlymai pirkti dujas išdėstomi kainos mažėjimo tvarka, o pasiūlymai parduoti dujas – kainos didėjimo tvarka. Prioriteto tvarka realizuojami pirkimo pasiūlymai didžiausia kaina ir pardavimo pasiūlymai mažiausia kaina. Kiekvieno dujų pirkimo ar pardavimo sandorio biržoje kaina nustatoma pagal pirmesnio pateikto pasiūlymo pirkti ar parduoti kainą, jei pirkėjas sutinka pirkti už pirkimo pasiūlyme nurodytą ar mažesnę kainą, o pardavėjas sutinka parduoti už pardavimo pasiūlyme nurodytą ar didesnę kainą.

35. Prekybos biržoje rezultatai, kurių pagrindu gali būti teikiamos sąskaitos už parduotas ir nupirtas dujas, pateikiami biržos dalyviams prekybos dieną po prekybos sesijos uždarymo ir prekybos rezultatų ataskaitos suformavimo iki prekybos reglamente nustatyto termino.

36. Atsiskaitymų tarp biržos dalyvių už biržoje sudarytus dujų pirkimo ir pardavimo sandorius tvarka nustatoma prekybos reglamente. Prekybos reglamente nustatoma atsiskaitymų sistema bei rinkos operatoriaus dalyvavimas organizuojant šios sistemos veikimą.

37. Prekyba dujomis biržoje vyksta tūrio vienetais – norminiais kubiniais metrais esant 20 °C temperatūrai ir atmosferiniam slėgiui (101,325 kPa).

38. Prekiaujami dujų kiekiai informaciniais tikslais pateikiami ir energijos vienetais – MWh (megavatvalandėmis). Dujų kiekio energetinė vertė apskaičiuojama pagal perdavimo sistemos operatoriaus paskelbtą dujų degimo šilumos vertę už praėjusį laikotarpį.

39. Pasibaigus kiekvienai prekybos biržoje sesijai, rinkos operatorius sudaro rinkos kontraktinį balansą, kuriame atsispindi kiekvieno biržos dalyvio visi iki šios prekybos biržoje sesijos ir per šią prekybos biržoje sesiją sudaryti sandoriai, išskiriant biržoje parduotą ir nupirtą dujų kiekį ir perleistas ar perimtas dujų įsigijimo teises, kaip nurodyta šių Taisyklių VII skirsnyje, ir ne vėliau kaip iki 15.00 val. pateikia jį perdavimo sistemos operatoriumi.

40. Rinkos operatorius, pasibaigus prekybos biržoje sesijai, ne vėliau kaip iki 16.00 val. pateikia kiekvienam biržos dalyviui ataskaitą apie visus jo sudarytus biržos sandorius.

41. Vartotojų, prekiaujančių biržoje, suvartojami dujų kiekiai apskaitomi kiekvieną parą.

42. Atsiskaitymai už biržoje sudarytus sandorius vykdomi:

42.1. už nupirtą dujų kiekį biržos dalyviai privalo sumokėti rinkos operatoriumi per 2 (dvi) darbo dienas pasibaigus dujų pristatymo parai ar per ilgesnį laikotarpį, jeigu toks nurodytas prekybos reglamente;

42.2. už parduotą dujų kiekį rinkos operatorius privalo sumokėti biržos dalyviams per 4 (keturias) darbo dienas pasibaigus dujų pristatymo parai ar per ilgesnį laikotarpį, jeigu toks nurodytas prekybos reglamente.

43. Perdavimo sistemos operatorius kiekvieną prekybos sesijos dieną ne vėliau kaip iki 10.00 val. privalo savo interneto tinklalapyje skelbti ir operatyviai atnaujinti laisvus perdavimo sistemos pajėgumus aktualiuose taškuose.

44. Perdavimo sistemos naudotojas, prekiaujantis biržoje, privalo įsigyti pakankamus perdavimo sistemos techninius pajėgumus įsigytam dujų kiekiui transportuoti. Perdavimo sistemos naudotojas gali įsigyti perdavimo sistemos techninius pajėgumus perdavimo

sistemos operatoriaus patvirtintų naudojimosi sistema taisyklių nustatyta tvarka, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

45. Tais atvejais, kai laisvi perdavimo sistemos pajėgumai yra mažesni nei pageidauja perdavimo sistemos naudotojas, toks perdavimo sistemos naudotojas turi įsigyti laisvų pajėgumų neviršijantį dujų kiekį arba laisvus pajėgumus viršijančiam įsigytų dujų kiekiui transportuoti įsigyti pertraukiamuosius perdavimo sistemos pajėgumus perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintų naudojimosi sistema taisyklių nustatyta tvarka.

VII. PREKYBA DUJŲ ĮSIGIJIMO TEISĖMIS

46. Vartotojas, nusipirkęs dujas pagal pirkimo–pardavimo sutartį, turi teisę biržoje perleisti kitam vartotojui dujų įsigijimo teisę pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytomis sąlygomis tokio vartotojo poreikiams tenkinti be teisės perparduoti. Perimtą dujų įsigijimo teisę vartotojas realizuoja turimos pirkimo–pardavimo sutarties su tiekimo įmone pagrindu, įskaitant, bet neapsiribojant, įsipareigojimus atsiskaityti už dujas ir (ar) „imk arba mokėk“ įsipareigojimus.

47. Vartotojas, nusipirkęs dujas pagal pirkimo–pardavimo sutartį ir norintis perleisti šių dujų įsigijimo teisę, teikia pasiūlymą biržoje, kuriame nurodo perleidžiamą dujų kiekį, kainą ir tiekimo įmonę, su kuria sudaryta pirkimo–pardavimo sutartis, iš kurios kyla perleidžiama dujų įsigijimo teisė.

48. Vartotojas, norintis perimti dujų įsigijimo teisę pagal pirkimo–pardavimo sutartį, teikia pasiūlymą biržoje, kuriame nurodo planuojamą perimti dujų kiekį, kainą ir tiekimo įmonę, su kuria toks vartotojas yra sudaręs pirkimo–pardavimo sutartį.

49. Dujų įsigijimo teisės perleidimas vyksta biržos prekybos sesijos metu pagal procedūras, tvarkaraštį ir kitas sąlygas, nustatytas prekybos reglamente.

50. Dujų įsigijimo teisės perleidimo sandoriai sudaromi atsižvelgiant į teisės perleidimo kainą ir laikantis principo, kad sandorio kaina yra pirmesnio pateikto pasiūlymo perleisti arba perimti įsigijimo teisę kaina, jei pasiūlymo perleisti kaina yra mažesnė arba lygi pasiūlymo perimti įsigijimo teisę kainai.

51. Vartotojas dujų įsigijimo teisę gali perleisti tik kitam vartotojui, kuris yra sudaręs pirkimo–pardavimo sutartį su ta pačia tiekimo įmone ir tik tuo atveju, jeigu įsigijimo teisę perleidžiantis vartotojas pateikia rinkos operatoriui rašytinį dujų tiekimo įmonės sutikimą tokią dujų įsigijimo teisę ir susijusius įsipareigojimus perleisti.

52. Vartotojas, norintis perimti dujų įsigijimo teisę pagal pirkimo–pardavimo sutartį, turi gauti rašytinį dujų tiekimo įmonės sutikimą arba iki dujų įsigijimo teisės perleidimo sandorio sudarymo vartotojas pateikia rinkos operatoriui banko garantiją ar draudimo įmonės laidavimą, užtikrinantį, kad vartotojas tinkamai įvykdys visus su perleidžiama dujų įsigijimo teise susijusius įsipareigojimus dujų tiekimo įmonei (įskaitant įsipareigojimą atsiskaityti, atlyginti nuostolius, sumokėti netesybas ir kitus mokėjimus).

53. Dujų įsigijimo teisę galima perleisti prekybos reglamente nustatytu laiku, bet ne vėliau kaip iki darbo dienos, einančios prieš pristatymo parą, 13.00 val.

54. Rinkos operatorius, pasibaigus prekybos biržoje sesijai, ne vėliau kaip iki 16.00 val. pateikia kiekvienai tiekimo įmonei, prekiaujančiai dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartis, ataskaitą apie visus biržoje sudarytus dujų įsigijimo teisės perleidimo sandorius, susijusius su šios tiekimo įmonės sudarytomis pirkimo–pardavimo sutartimis.

55. Atsiskaitymai už biržoje sudarytus dujų įsigijimo teisės perleidimo sandorius vykdomi:

55.1. už perimtą dujų įsigijimo teisę biržos dalyviai privalo sumokėti rinkos operatoriui per 3 (tris) darbo dienas pasibaigus prekybos biržoje sesijos dienai;

55.2. už perleistą dujų įsigijimo teisę biržos dalyviams rinkos operatorius privalo sumokėti per 5 (penkias) darbo dienas pasibaigus prekybos biržoje sesijos dienai.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

56. Vartotojai (išskyrus buitinius vartotojus), tiekimo įmonės ir kiti rinkos dalyviai, prekiaujantys dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) biržoje, yra atsakingi už suvartotų ar patiektų dujų balansą perdavimo sistemoje ir privalo turėti galiojančią sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, kurioje būtų nustatytos balansavimo sąlygos.

57. Rinkos dalyvis turi teisę gauti iš sistemų operatorių ir rinkos operatoriaus visą pagrįstai reikalaujamą informaciją apie tokio rinkos dalyvio dujų tiekimo ir vartojimo rezultatus.

58. Gamtinių dujų vartotojų teisių apsaugos priemonės nustato Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas ir kiti teisės aktai.

59. Asmenys, pažeidę šias Taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
